

worden ingegaan op de stand van zaken met betrekking tot het Indische in het voortgezet onderwijs. Speciale aandacht zal besteed worden aan het werk van vrouwelijke auteurs. Tijdens de 'examentest' kan het publiek zijn kennis actief toetsen met opgaven uit het geschiedenis-examen 2001 over het onderwerp 'Nederland en Indonesië'. Ook zal Tempo Doeloe, een deel uit de recente serie van de onderwijsstelevisie, vertoond worden. De middag zal worden afgesloten met een paneldiscussie over de vraag 'Wat kunnen jongeren op school leren over het Indische na Indië?'

Inlichtingen over de Pasar Malam Besar vindt u op de website van Tong Tong (www.pasarmalambesar.nl).

Voor inlichtingen over en reacties op de onderwijsmiddag kunt u mailen met Tom van der Geugten (tvdgeug@worldonline.nl).

Werkconferentie 'Implementatie Taalgericht Vakonderwijs'

Op dinsdag 12 juni 2001 wordt in Ede de derde Werkconferentie 'Implementatie Taalgericht Vakonderwijs' gehouden. In het gelijknamige project zoeken vakdocenten uit het hele land naar manieren om hun didactiek beter geschikt te maken voor heterogene, vaak meertalige klassen. Het project is opgezet door een consortium van APS, het Projectbureau van het CED in Rotterdam en CENTO van de Hogeschool van Utrecht in samenwerking met SLO specialisten in leerprocessen.

Deze derde conferentie zal gehouden worden op dinsdag 12 juni 2001 in conferentieoord 'De Reehorst' te Ede. De kosten voor externe deelnemers zijn: f 250,00.

Men kan zich aanmelden voor de conferentie bij SLO, Ellie Kristens, telefoon (053) 4840646, e-mail: E.Kristens@slo.nl.

Voorstellen van docenten voor een presentatie van hun les zijn van harte welkom. Graag contact opnemen met SLO, projectcoördinator Theun Meestringa, tel (053) 4840646, e-mail: T.Meestringa@slo.nl

LEESVOER

Samenwerkend leren en tweede-taalonderwijs

Dictoglos is een praktisch boek waarmee de leraar Nederlands als tweede taal (NT2) of Frans, Duits of Engels meteen aan de slag kan. Dictoglos, ook bekend als 'grammaticadictée', is een communicatieve en taakgerichte werkvorm voor het tweede- en vreemdetaalonderwijs, waarbij interactie tussen taalleerders centraal staat en verschillende taalvaardigheden tegelijk geoefend worden. Het is een werkvorm waarin beslist niet alleen een beroep op grammaticale kennis wordt gedaan, maar waarbij ook woordenschat en lees- luister- en schrijfvaardigheid geoefend worden.

Centraal in de dictogloswerkwijze staat het op schrift reconstrueren van een tekst die door de leraar voorgelezen is. Deze reconstructie brengen leerders in kleine groepjes tot stand in overleg met elkaar. De leraar corrigeert en becomementarieert vervolgens de gereconstrueerde teksten. Door deze aanpak sluit de dictoglosprocedure aan bij zowel de communicatieve als de taakgerichte aanpak in het taalonderwijs. Dictoglos is geschikt voor zowel hoger- als lageropgeleiden.

In Dictoglos wordt deze werkvorm in vijf hoofdstukken beschreven. Na een inleidend hoofdstuk komen de werkwijze, de tekstkeuze en praktijkbeschrijvingen aan de orde. Het laatste hoofdstuk bevat voorbeeldteksten plus toelichting voor Duits, Engels, Frans, Italiaans, Nederlands en Spaans.

Folkert Kuiken & Ineke Vedder, *Dictoglos. Samenwerkend leren in het tweede- en vreemde-taalonderwijs*. Bussum, Coutinho, 2000. ISBN 90-6283-215-6. 111 blz., f 25,00.

Spreekvaardigheid voor anderstaligen

Vergevorderde anderstaligen zijn meestal goed in staat om over te brengen wat ze willen zeggen, maar dat wil niet zeggen dat dat gebeurt in

vlekkeloos Nederlands of dat ze daarbij alle finesse en subtiele omgangsvormen beheersen. Van de andere kant krijgen zij vaak geen correcties meer te horen, juist omdat de boodschap toch wel overkomt.

Dixi! is een spreekvaardigheidsboek dat zich richt op deze groep vergevorderde anderstaligen, rond niveau Staatsexamen NT2 programma II, en wil de spreekvaardigheid en daarmee ook het zelfvertrouwen van deze cursisten verbeteren. Het boek is opgebouwd rond vier functionele spreesituaties, achtereenvolgens discussie, vergadering, tweegesprek en monoloog. Binnen deze situaties komen diverse functies aan de orde als een mening verwoorden, kritiek geven, conclusies trekken, het woord nemen enz. Op deze manier worden de diverse functies en de daarbij horende formuleringen herhaaldelijk en onder verschillende omstandigheden geoefend. Dit oefenen gebeurt via opdrachten waarin soms ook speciaal aandacht besteed wordt aan woordgebruik, intonatie of grammaticale kwesties, en via zogenaamde reflectievragen waarin de cursist gevraagd wordt na te denken over bijvoorbeeld conventies voor een bepaald gesprek of over verschillen tussen de Nederlandse en de eigen cultuur. De aard van de verschillende opdrachten wordt ook aangegeven door pictogrammen.

Een aardige vondst van het boek is de introductie van gebaren om tijdens het spreken veel voorkomende fouten (verkeerde plaats van de persoonsvorm, geen bijzinsvolgorde, verkeerde woordkeus enz.) te kunnen corrigeren. Zo hoeft de docent niet voortdurend een discussie of vergadering te onderbreken en krijgt de spreker de kans zichzelf te corrigeren.

Dixi! bevat naast de genoemde vier hoofdstukken nog bijlagen met de sleutel bij de opdrachten en een bijlage met evaluatieformulieren voor de verschillende spreesituaties. Bij de uitgever is een gratis docentenhandleiding aan te vragen.

José Bakx & Ghislaine Giezenaar, *Dixi! Cursus spreekvaardigheid voor hoogopgeleide anderstaligen*. Bussum, Coutinho, 2000. ISBN 90-6283-197-4, 143 blz., f 32,50.

Logopedie voor onderwijsgevenden

Hebben Pabostudenten tegenwoordig nog tijd om zich te oriënteren op logopedie? Zit logopedie nog in het programma van de Pabo, of is zo'n vraag verkeerd gesteld? Hoe dan ook, het boek *Logopedie voor onderwijsgevenden* van Mieke Pronk-Boerma geeft een boeiende inleiding in dit vakgebied. Het is blijkens het voorwoord geschreven 'voor (aanstaande) leerkrachten in het basisonderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs die geïnteresseerd zijn in logopedische stoornissen bij kinderen en willen weten hoe ze kinderen met dergelijke stoornissen zouden kunnen helpen' (pagina 11). Het boek heeft twee delen: het eerste gaat over de eigen stem en uitspraak van de leerkracht. Het geeft een theoretische behandeling van aspecten als adem, stem, articulatie en expressie en geeft praktische aanwijzingen en oefeningen met betrekking tot deze aspecten.

Het tweede deel is het meest interessant. Het behandelt taal-, spraak-, stem- en gehoorstoornissen bij kinderen. Na een beknopte beschrijving van het taalverwervingsproces komen allerlei stoornissen aan de orde. Zo'n verhandeling sluit steeds af met een paragraafje 'Wat kan de leerkracht doen'.

Er is een klein hoofdstuk 'Anderstalige kinderen' opgenomen, wat op zich niet overbodig is, maar wel wat diepgaander gemotiveerd had moeten worden. Het boek is heel praktisch, geeft goede handvatten aan leerkrachten om problemen aan te signaleren en aan te pakken. Screeningslijsten maken het goed bruikbaar, ook voor remedial teachers en interne begeleiders die in inhouden zijn geïnteresseerd. Opvallend is dat de auteur verwijst naar veel oudere literatuur.

Mieke Pronk-Boerma, *Logopedie voor onderwijsgevenden*. ISBN 90-2441-432-6, 280 blz., f 55,90 / Bfr 1118.

De Volkskrant Internetgids

Wat doet een aankondiging van een internetgids in een blad als *Moer*? *De Volkskrant Internetgids* beschrijft volgens het voorwoord het boekje 'als een handig gereedschap om wereld-

wijd te kunnen publiceren maar ook om als informatiebron te dienen'. Een gids voor journalisten dus, maar ook leerlingen van de basisschool en het voortgezet onderwijs, studenten van beroepsopleidingen en universiteiten hebben met internet te maken binnen het onderwijs, als hun docenten een beetje van deze tijd zijn. En dat kan het boekje ook voor het onderwijs handig maken.

In de inhoudsopgave staat vermeld: online journalistiek, E-mail, discussielijsten, nieuwsgroepen, netwerk van netwerken, zoeken op internet, het web, publiceren op het web, schrijven voor het web en de basisbeginselen van HTML. Achter deze titels zit heel veel praktische informatie van een door de wol geverfde gebruiker. Een woordenlijst, literatuurlijst met uiteraard ook internetadressen, een appendix met aanvullende informatie en een index besluiten het boek.

Weet u wat een Booleaanse zoektechniek is en hoe je een domeinnaammakelaar kunt vinden? Dat wist ik ook niet, maar nu wel, en nog veel meer. Aanbevolen!

Theo Stielstra, *De Volkskrant Internetgids 2.0*. Een uitgave van SDU Uitgevers, ISBN 90-1208-930-1, 148 blz., f 24,90.

Aanwijzingen voor auteurs

Moer is een uitgave van de Vereniging voor het onderwijs in het Nederlands (VON) en zal in 2001 zes keer verschijnen. De redactie van *Moer* en de VON richten zich op de vernieuwing van het onderwijs in het Nederlands op alle niveaus, van basisonderwijs tot volwasseneducatie, van moedertaal tot NT2 en Fries. De redactie wil graag bijdragen die interessant zijn voor leraren. De praktische bruikbaarheid is een belangrijk criterium voor plaatsing. Dat betekent niet dat elke bijdrage complete lessenreeksen of uitgewerkte lessuggesties moet bevatten. Het gaat ons meer om de ideeën erachter, om een nieuwe invalshoek, om verslagen van meer of minder geslaagde experimenten in het onderwijs. Voor plaatsing komen ook bijdragen in aanmerking waarin een visie op vernieuwing van of ontwikkeling in het onderwijs in het Nederlands wordt gepresenteerd.

Volg onderstaande kopij-aanwijzingen op en stuur uw bijdrage naar het redactieadres. Uw tekst wordt dan verspreid onder de redactieleden. Op de eerstvolgende redactievergadering wordt uw bijdrage besproken en een principeuitspraak over plaatsing gedaan. Als uw bijdrage plaatsbaar is, wordt een redacteur aangewezen die voor de verdere afhandeling zorgdraagt. Van deze redacteur ontvangt u het commentaar op uw bijdrage, al dan niet vergezeld van wijzigingsvoorstellen. De redactie bespreekt de eventuele herschreven versie in een volgende vergadering en neemt een definitief besluit over plaatsing.

Als uw bijdrage wordt geaccepteerd, wordt deze – afhankelijk van de beschikbare ruimte – zo spoedig mogelijk geplaatst. Gezien deze procedure en de productietijd van *Moer* (vier weken) zullen er minimaal drie maanden verstrijken tussen de eerste aanbieding van uw bijdrage en het moment waarop het nummer bij de abonnee in de bus valt. U ontvangt twee exemplaren van het nummer waarin uw bijdrage verschijnt.